

Πάλι για την εκτροπή του Αχελώου

Κύριε Διευθυντά,

Επιτρέψτε μου λίγα σχόλια στο αφιέρωμα της «Εφ.Συν.» στις 23/10/2017 για την «εκτροπή Αχελώου».

1. Ο τίτλος και το περιεχόμενο του δημοσιεύματος επικεντρώνουν αποκλειστικά στα έργα Ανω Αχελώου (Μεσοχώρα, Συκιά, σήραγγα), προβάλλοντας μάλιστα μονομερώς τις απόψεις (κυρίως) της οργάνωσης «Δίκτυο Μεσοχώρα-Αχελώς SOS».

Η δική μου άποψη είναι ότι εκείνο που θα βοηθούσε τους αναγνώστες να καταλάβουν την ουσία του θέματος θα ήταν η αντικειμενική παρουσίαση της πραγματικότητας στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας, κυρίως στον τομέα της ποιότητας των υποβαθμισμένων υδάτινων συστημάτων και της οικολογικής ισορροπίας.

Αυτό ακριβώς έπραξαν και οι επιστήμονες της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων που εργάστηκαν για την εκπόνηση των μελετών του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων, αυτή ήταν και η οπτική του Υπουργού κ. Φάμελλου, ανεξάρτητα εάν κανείς αποδέχεται ή όχι τις απόψεις του στο σύνολό τους και εάν θεωρεί ρεαλιστικές και εφαρμόσιμες τις λύσεις που προτείνει.

Θέμα από δω και στο εξής είναι η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ. Ας σημειωθεί ότι υπό τις παρούσες συνθήκες κάθε χρόνος που περνάει οδηγεί σε διεύρυνση των απολήψεων από τα μόνιμα υπόγεια αποθέματα κατά 150-200 εκ. κ.μ. ετησίως. Μάλιστα, δεδομένου ότι το «σχέδιο» που προτείνεται από την κυβέρνηση απαιτεί πολλά χρόνια έως την εφαρμογή του και σε συνδυασμό με όσα ισχυρίζονται ότι θα διατηρηθεί η αρδευση των 2,5 εκ. στρεμμάτων (κυβ. εκπρόσωπος κ. Τζανακόπουλος, Ελευθερία Λάρισας 15/10/17), δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι η τρομακτική ποσότητα απολήψεων μόνιμων αποθεμάτων στη λεκάνη Πηνειού θα εκτοξευθεί πολύ πάνω από τα 3 δισ. κ.μ. νερού και σύντομα θα αγγίξει τα 4 δισ., οπότε η κατάσταση θα βρεθεί ΤΕΛΕΙΩΣ ΕΚΤΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ.

Κατά την εκτίμησή μου, ένα μόνο μέρος από τους οικονομικούς πόρους που υποστηρίζουν από την κυβέρνηση ότι θα διαθέσουν για έργα (1,3 δισ. ευρώ), θα ήταν αρκετό για να ολοκληρωθούν τα έργα Συκιάς – σήραγγας, καθώς επίσης και οι χρήσιμοι ταμιευτήρες πέριξ του κάμπου (Πύλη, Παλαιοδερί, Μουζάκι, Νεοχωρίτης κ.λπ.). Όλα τα άλλα για «μικρά έργα» και «πεδινούς ταμιευτήρες» προσφέρουν μόνο

ζήτηση είτε για τις αρδεύσεις). Η παραγωγή ενέργειας στη Συκιά κατά την άποψή μου είναι αναγκαία είτε προς τον ρου του Αχελώου είτε κατά την κατεύθυνση της σήραγγας με μονάδα αντλησotaμίουσης, που αποτελεί τον πιο σύγχρονο τρόπο αποθήκευσης ενέργειας από ΑΠΕ. Κατά μείζονα λόγο εφόσον τα έργα αυτά είναι προχωρημένα και θα μπορούσαν πιο γρήγορα και πιο οικονομικά (από άλλες εναλλακτικές περιπτώσεις) να ανταποκριθούν στο ρόλο τους αυτό.

Όσον αφορά τη δυνατότητα μεταφοράς για τις ανάγκες της λ. Πηνειού, μπορούμε το θέμα αυτό να το αφήσουμε στην κρίση επόμενων γενεών και πολιτικών ηγεσιών (τουλάχιστον μετά από 8-10 χρόνια που απαιτείται για κατασκευή των έργων), οι οποίες ανάλογα με τις ανάγκες, το θεσμικό πλαίσιο και τους περιβαλλοντικούς περιορισμούς στο μέλλον θα επιλέγουν ή θα απορρίπτουν την ενίσχυση υδάτων από Αχελώο, πέραν της ενεργειακής αξιοποίησης του έργου Συκιάς. Και φυσικά δεν συμμερίζομαι καθόλου τη ρητορική που απαιτεί την καταστροφή και την κατεδάφιση των έργων, ούτε εκείνη που διοχετεύει συνεχώς μίσος κατά των έργων, επιδιώκοντας να επιβάλει «εμπόκτες» για κατά κοινή

Η επιλογή όλες αυτές τις δεκαετίες να καλύπτεται ένα σημαντικό μέρος της ζήτησης υδάτων στον θεσσαλικό κάμπο, κυρίως για άρδευση, από τους υπόγειους υδροφορείς, οδήγησε όπως ήταν φυσικό σε καθεστώς υπερβολικής εκμετάλλευσης που δεν άφησαν αλώβητα και τα μη ανανεούμενα αποθέματα, τα οποία διαρκώς μειώνονται.

Ομοίως ένα μέρος των αναγκών καλύπτεται από τα ποτάμια συστήματα (Πηνειός-παράποτα-μοι), με εξίσου σοβαρές οικολογικές επιπτώσεις.

Στο Σχέδιο Διαχείρισης προσδιορίζεται ότι από τα μέσα δεκαετίας 1980 έως σήμερα η ποσότητα υπόγειων υδάτων που έχει αφαιρεθεί από τα μόνιμα αποθέματα ανέρχεται ΤΟΥΛΑΧΙΣΤΟΝ σε 3 δισ. κ.μ. Εκτιμούν μάλιστα ότι ακόμη και εάν η παραπάνω υπεράντληση περιοριστεί κατά 300 εκ. κ.μ. ύδατος και πάλι «θα απαιτηθούν 50-60 περίπου έτη για τη σταδιακή (τους) αναπλήρωση».

Με λίγα λόγια δεν αμφισβητείται ότι το ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΣΤΟ ΥΔΑΤΙΚΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ. Το

ταμειυτήρες» προσφέρονται μόνο για λαϊκή κατανάλωση.

2. Σχετικά με το ΥΗΕ Μεσοχώρας θεωρούμε ότι τα πισωγυρίσματα και η καλλιέργεια ενός κλίματος αντιπαλότητας προς τη ΔΕΗ, που επιδιώκει να ολοκληρώσει και να θέσει σε λειτουργία το έργο αυτό, πραγματικά δεν εξυπηρετούν ούτε τα συμφέροντα της χώρας, ούτε των κατοίκων.

Επιτέλους πρέπει και στη χώρα αυτή να μάθουμε να διαβουλευόμαστε και να καταλήγουμε σε αποφάσεις που κάποια στιγμή να εφαρμόζονται. Στη Μεσοχώρα ο διάλογος υπήρξε «ανοιχτός» και σε βάθος για πολλά χρόνια και πλέον δεν αμφισβητείται η θετική άποψη της κοινωνίας, της κοινής γνώμης και του πολιτικού συστήματος σχετικά με την ολοκλήρωσή της.

3. Για το αντίστοιχο έργο της Συκιάς, για το οποίο ορθώς ο κ. Πρωθυπουργός δήλωσε ότι θα εξεταστεί η ολοκλήρωση και λειτουργία του ως υδροηλεκτρικού, θα μπορούσε και αυτό να τεθεί σε μια αντίστοιχη διαδικασία διαβούλευσης, ανεξάρτητα τι πιστεύει κανείς για το εάν απαιτούνται ή όχι πρόσθετα νερά στη λεκάνη Πηνειού (είτε για την οικολογική

λει «εμπράκτως» μία κατά κοινή ομολογία μειοψηφική αντίληψη.

Είμαι βέβαιος ότι η Εφημερίδα σας, έχοντας μια ιδιαίτερη ευαισθησία σε θέματα δημοκρατίας, θα συμφωνούσε μαζί μου ότι ο καλύτερος τρόπος επίλυσης μιας τέτοιας διαφωνίας (εάν δηλαδή τα έργα αυτά πρέπει να «κατεδαφιστούν», να εγκαταλειφθούν ή εναλλακτικά να αξιοποιηθούν τουλάχιστον ως ενεργειακά) θα ήταν η προσφυγή σε μια απόφαση της Βουλής, κάτι που αποφεύγουν όσοι επιλεκτικά «ορκίζονται» στις δημοκρατικές διαδικασίες, επιλέγουν όμως (για δικούς τους λόγους, εύκολα αντιληπτούς) τις άγονες και χωρίς νόημα αντιπαραθέσεις υπέρ/κατά της εκτροπής Αχελώου.

Κ. Γκούμας,

πρ. Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Ελλάδος

Η απάντηση του συντάκτη:

Πράγματι, το ρεπορτάζ πρόβαλε και τις τεκμηριωμένες απόψεις του πανελλαδικού «Δικτύου Μεσοχώρα-Αχελώος SOS», κάτι που δεν πρέπει για πρώτη φορά, δεδομένου ότι οι «φωνές» κατά της εκτροπής του Αχελώου «τυγχάνουν» φήμωσης από την πλειονότητα των Μέσων Ενημέρω-

σης. Αντίθετα, οι απόψεις όσων τάσσονται υπέρ της εκτροπής (Περιφερειάρχης Θεσσαλίας, Πρόεδρος ΠΕΔ, Δήμαρχος Πύλης, Πρόεδρος ΤΕΕ κ.α), όπως και του κ. Γκούμα, «τυγχάνουν» ευρύτατης προβολής και είναι κάτι παραπάνω από γνωστές.

Οι επιλογές με τις οποίες θα διασφαλιστούν οι αναγκαίοι υδατικοί πόροι της Θεσσαλίας σχετίζονται με τις πολιτικές διαχείρισης των αποθεμάτων -με όρους αειφορίας- και της ορθολογικής χρήσης τους. Και στο παρελθόν, το θέμα αντιμετωπίστηκε με μεγάλη δόση αυθαιρεσίας. Ο αρχικός σχεδιασμός προέβλεπε μεταφορά 1,1 δισ. κυβ. μέτρων νερού/έτος από τον Αχελώο, στη συνέχεια 600 εκ. και κατόπιν μεταφορά 250 εκ., αυτό που υπάρχει στο

υπό αναθεώρηση σχέδιο διαχείρισης λεκανών απορροής ποταμών του υδατικού διαμερίσματος Θεσσαλίας. Μετά από δεκαετίες απίστευτης πίεσης για την εκτροπή του Αχελώου, φτάσαμε σήμερα στο σημείο να εξετάζεται στο νέο σχέδιο διαχείρισης το σενάριο της κάλυψης των αναγκών της Θεσσαλίας «εκ των ενόντων», χωρίς μεταφορά νερών από τον Αχελώο, με τους μελετητές να απαντούν καταφατικά.

Η επαναφορά του ζητήματος της κατασκευής του φράγματος και του ΥΗΕ της Συκιάς επιβεβαιώνει ότι, στην πράξη, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για να υλοποιηθεί το έργο της εκτροπής, σε χρόνο που θα κριθεί κατάλληλο, κάτι που σαφώς υπαινίσσεται και ο

επιστολογράφος, μιλώντας για τη διασφάλιση της δυνατότητας επιλογής ή απόρριψης της ενίσχυσης υδάτων από τον Αχελώο. Παρόλο που υπάρχουν έξι διαδοχικές δικαστικές αποφάσεις για την ακύρωση του έργου της εκτροπής από το ΣτΕ, εξαιτίας παραβιάσεων της ελληνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Οι υποστηρικτές της εκτροπής προσπερνούν με φυσικότητα τις επιπτώσεις από την κατασκευή και λειτουργία δύο ακόμη φραγμάτων, στον άνω ρου του Αχελώου, που έρχονται να προστεθούν στα ήδη υπάρχοντα μεγάλα φράγματα (Κρεμαστών, Καστρακίου, Στράτου). Αλλά και τη δρομολογημένη κατασκευή άλλων έργων -από ιδιωτικές εταιρείες- στον ρου

του Αχελώου ή παραποτάμων του. Με πιο χαρακτηριστική περίπτωση της ΤΕΡΝΑ, η οποία έχει λάβει άδεια αντλησοταμιευτικού έργου με δύο σταθμούς παραγωγής ισχύος 460 MW και 220 MW!

Όπως προσπερνούν πρόσφατη επιστημονική ανακοίνωση στο περιοδικό της αμερικανικής Σεισμολογικής Εταιρείας, σύμφωνα με την οποία τα μεγάλα φράγματα και οι ταμιευτήρες ενοχοποιούνται για την πρόκληση ή ενεργοποίηση σεισμών μεσαίου και μεγάλου μεγέθους.

Η πρόταση για να επιλυθούν οι όποιες διχογνωμίες με απόφαση της Βουλής είναι δίκαιο μαχαίρι. Και επειδή οι συσχετισμοί είναι παγιωμένοι, και γιατί είναι ακόμη νωπή η μνήμη του

«πραξικοπήματος» Σουφλιά, όταν παρακάμπτοντας τις αρμόδιες υπηρεσίες και διαδικασίες επιχείρησε να περάσει την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου της εκτροπής με νόμο. Προσπάθεια που προσέκρουσε στην ετυμηγορία του ΣτΕ. Σεβαστό θα πει κανείς το δικαίωμα της Βουλής να αποφασίζει για σοβαρά ζητήματα, αλλά εξίσου σεβαστό είναι και το δικαίωμα των πολιτών να έχουν άμεση εμπλοκή στη λήψη αποφάσεων που κρίνουν τη ζωή τους και το μέλλον των παιδιών τους.

ΥΓ: Από πού άραγε προκύπτει ότι «δεν αμφισβητείται η θετική άποψη της κοινωνίας και της κοινής γνώμης» για τη λειτουργία της Μεσοχώρας;

Τάσος Σαραντής